

บทคัดย่อ

ในการศึกษาเรื่อง “วิทยุชุมชนกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการสื่อสารเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชน กรณีศึกษา : องค์กรชุมชนบ้านจำรุง หมู่ที่ 7 ตำบลเนินฆ้อ อำเภอแกลง จังหวัดระยอง” เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของกลุ่มองค์กรชุมชนและศึกษาบทบาทของวิทยุชุมชนบ้านจำรุง ที่มีส่วนเสริมประสิทธิภาพการสื่อสารในการทำงานขององค์กรชุมชน โดยผู้ศึกษาได้เลือกศึกษาที่บ้านจำรุง ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งมีการทำงานของกลุ่มองค์กรชุมชน 24 กลุ่มองค์กร มีการทำงานของกลุ่มองค์กรตลอดระยะเวลา 30 ปี จากผลการศึกษาพบว่า วิทยุชุมชนบ้านจำรุงสามารถเสริมสร้างประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่มองค์กรชุมชนทั้ง 24 กลุ่มองค์กร ในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการเผยแพร่ความรู้การทำงานของกลุ่มองค์กรชุมชนที่มีอยู่ในบ้านจำรุง ขยายเครือข่ายการทำงานและนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่น วิทยุชุมชนบ้านจำรุงได้เป็นสื่อกลางในการประสานการทำงานของชุมชนร่วมกับหน่วยงานภายนอกและภายในชุมชน พบว่าวิทยุชุมชนบ้านจำรุงเกิดจากการดำเนินงานของคนในชุมชน และได้เปิดโอกาสให้คนในชุมชนที่สนใจได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดำเนินงานทุกขั้นตอน มีการเรียนรู้ร่วมกันโดยมีตัวแทนของกลุ่มองค์กรชุมชนแต่ละกลุ่มเข้ามาร่วมจัดรายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านทางรายการวิทยุชุมชนบ้านจำรุง มีการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องภายในชุมชน โดยใช้ภาษาถิ่นในการดำเนินรายการ ซึ่งเป็นการตอบสนองของท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิทยุชุมชนบ้านจำรุงปราศจากการโฆษณาเพราะทางชุมชนได้มีการจัดหาทุนสนับสนุนค่าใช้จ่ายของวิทยุชุมชนโดยทางกลุ่มองค์กรวิทยุชุมชนได้ลงทุนซื้อหุนของกลุ่มองค์กรในชุมชน จึงทำให้วิทยุชุมชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ

ผลการศึกษามีข้อเสนอแนะในเชิงนโยบายคือ รัฐบาลควรมีการส่งเสริมและให้การสนับสนุนในเรื่องของความรู้ เทคโนโลยี งบประมาณ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนแต่ละแห่งที่มีวิทยุชุมชน มีการจัดทำแผนนโยบายการดำเนินงานของชุมชน โดยจะเป็นการเสริมประสิทธิภาพความเข้มแข็งของวิทยุชุมชนให้มีพลัง และในส่วนของข้อเสนอแนะต่อชุมชน ชุมชน ควรมีการจัดการให้มีเนื้อหาครอบคลุมกับทุกกลุ่มองค์กรชุมชน มีการอบรมให้คนในชุมชนมีความรู้ทักษะในการจัดทำรายการวิทยุชุมชน สามารถนำเสนอเรื่องราวและใช้วิธีการ/ภาษาในการสื่อสารสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ส่งเสริมให้วิทยุชุมชนเข้ามาบทบาทในการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของชุมชนในด้านต่างๆให้มากขึ้น ส่งเสริมบทบาทในการเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน เสริมศักยภาพโดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างสมาชิกในกลุ่ม กระตุ้นจิตสำนึกในความเป็นชุมชนให้สมาชิกของกลุ่มองค์กรชุมชน เกิดความมีจิตสาธารณะในการทำงานให้คนในชุมชน